

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „TITU MAIORESCU” DIN BUCUREȘTI
Calea Văcărești, nr. 187, sector 4, București, cod 040051
tel.: 021 316 16 46, fax: 021 311 22 97, e-mail: rectorat@univ.utm.ro, www.utm.ro

UNIVERSITATEA TITU MAIORESCU DIN BUCUREȘTI
Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat (I.O.S.U.D.)
ȘCOALA DOCTORALĂ DE DREPT

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE

***Ubi jus, ibi remedium*: dreptul administrativ între fiabilitatea
cunoașterii clasice și provocările contemporane**

Candidat:
Conf. univ. dr. Tudor-Alexandru CHIUARIU

București
2026

***Ubi jus, ibi remedium*: dreptul administrativ între fiabilitatea cunoașterii clasice și provocările contemporane**

- Teză de abilitare -

Conf. univ. dr. Tudor-Alexandru Chiuariu

Rezumat

Teza de abilitare prezintă sinteza activității de cercetare și a celei didactice pe care am desfășurat-o după obținerea, în anul 2012, a titlului de doctor în drept (partea a I-a), precum și direcțiile de dezvoltare viitoare ale acestor activități (partea a II-a).

Prima parte a tezei, dedicată principalelor realizări profesionale, identifică cele două mari blocuri teoretice în care se încadrează direcțiile și temele de cercetare: *normativitatea*, respectiv *remediile*. Teza analizează mai întâi stadiul disciplinei „drept administrativ”, cu trimiteri la doctrina internațională și națională, identificând elementele de convergență între sistemele naționale de drept administrativ: consacrarea unor principii generale de drept comune; acțiunea unui factor comun de convergență – normele supranaționale cu caracter prioritar, CEDO și dreptul UE; influența reciprocă între statele europene.

Trecând la nivelul următor de aprofundare în aceste domenii, am identificat următoarele *direcții de cercetare*: ordinea juridică din România, sursele legalității într-o ordine juridică pluralistă, niveluri de normativitate; ordonarea normelor prin principiul ierarhiei normelor juridice, asigurarea conformității acestora, remedii în cazul conflictelor de norme; principiile generale de drept (principiul legalității, principiul ierarhiei normelor juridice, principiul certitudinii juridice, principiul proporționalității); statul de drept, incidentele de integritate publică în arhitectura statului de drept, tipuri de răspundere administrativă; protecția valorilor constituționale și principiilor generale de drept prin mijloace de drept administrativ în procesul electoral și în combaterea extremismului.

În cadrul blocului teoretic al *remediilor*, am fost preocupat de mijloacele de protecție efectivă a drepturilor și libertăților fundamentale, principiilor generale de drept, valorilor constituționale prin *activitatea jurisdicțională*. *Direcțiile de cercetare* urmate au fost: contenciosul administrativ român – control de legalitate în scopul apărării drepturilor; contenciosul administrativ special în materia integrității; procedurile administrativ-jurisdicționale: contenciosul administrativ special în materia achizițiilor publice și jurisdicția anti-doping la nivel național; procedurile arbitrale și interferența lor cu domeniul contenciosului administrativ, ordinea publică în arbitraj în temeiul CEDO și a dreptului Uniunii Europene.

Cadrul teoretic este fixat prin identificarea a două orientări doctrinare în dreptul administrativ: orientarea liberală sau conservatoare („*teoria culorii roșii*”), centrată pe limitarea puterii publice și protecția drepturilor individuale, și orientarea socialistă sau progresistă („*teoria culorii verzi*”)

axată pe capacitatea statului de a furniza servicii publice. Mă înscriu în prima orientare, potrivit concepției că sensul fundamental al justiției administrative este de contrapondere a administrației, cu drepturile omului în centrul actului de justiție. Teza pornește de la premisa că dreptul administrativ român nu mai poate fi studiat doar dintr-o perspectivă națională: ordinea juridică pluralistă instituită de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și de dreptul Uniunii Europene reconfigurează permanent dreptul intern prin efectul lor direct și prioritar, iar prin acest proces de europenizare, contenciosul administrativ român devine contenciosul administrativ european.

Evaluând măsura în care activitatea de cercetare prezintă relevanță în contextul stadiului actual al cercetării științifice din domeniul tematic al specialității, pe plan internațional și pe plan național, am identificat modalitățile de receptare în doctrină și în jurisprudență, scoțând în evidență, în mod argumentat și documentat, relevanța și originalitatea contribuțiilor personale, cu exemple concrete privind cererea de trimitere preliminară la CJUE, prima cerere de opinie consultativă a CtEDO, revirimente de jurisprudență în practica ICCJ, opinia solicitată de ICCJ, citări în lucrări de specialitate din întreaga lume.

În *activitatea didactică*, circumscrisă materiilor drept administrativ, contencios administrativ, achiziții publice și arbitraj, am acționat potrivit concepției că, în primul rând, noțiunile de bază trebuie să le fie studenților *clare*. Acesta trebuie să fie terenul ferm pe care se pot apoi întemeia discuțiile, teoriile, controversalele, nuanțările. În activitatea didactică am combinat metoda logică și hermeneutică cu cea explicativă și empirică. Într-o lume dominată de valori tranzacționabile, volatile, fragile, am încercat să redau studenților încrederea în valorile ferme care au stat la baza construcției civilizației occidentale: încrederea în sistemele-expert, dobândirea expertizei prin efort continuu, necesitatea acumulării unui nivel ridicat de cunoștințe ca premiză a calității serviciilor profesionale la momentul în care vor face opțiunea practicării unei profesii.

În **partea a doua a tezei** am formulat șase direcții de cercetare viitoare, unele dintre ele le continuă pe cele urmărite până acum, altele sunt complet noi, dar toate au legătură cu evoluții de actualitate ce au efecte în domeniul dreptului administrativ. Prima privește evoluția algoritmică — integrarea în dreptul administrativ a modificărilor produse de sistemele algoritmice și de inteligență artificială, în contextul Regulamentului UE 2024/1689 — , care ridică probleme noi privind natura juridică a actului administrativ algoritmic și controlul judiciar al deciziilor automate. A doua direcție vizează consolidarea abordării teoretice a principiului proporționalității prin elaborarea unei monografii și a unui îndrumar practic destinat autorităților contractante și instanțelor judecătorești. A treia continuă direcția de cercetare privind demnitatea umană, cu accent pe protejarea acesteia prin mijloace de drept administrativ și pe modalitățile de a întemeia juridic remediile efective pentru protejarea ei. Direcția a patra va analiza noi forme, unele exprese, altele deghizate, de răspundere administrativă. A cincea va explora noile forme ale contenciosului administrativ, inclusiv *controlul Seraing* — un contencios unional special exercitat de instanțele naționale asupra hotărârilor arbitrale, consacrat prin Hotărârea CJUE C-600/23, pentru a asigura conformitatea acestora cu principiile și dispozițiile ce constituie ordinea publică a Uniunii Europene. Direcția a șasea are în vedere evoluțiile geopolitice și legislative de la nivelul UE care au efecte în sfera dreptului administrativ: reforma directivelor europene de achiziții publice clasice, prin adoptarea unui nou act normativ (primul pas fiind prezentarea unui proiect, preconizată pentru 2026, care încearcă să concilieze obiectivele de competitivitate, sustenabilitate și suveranitate strategică)

și conturarea cadrului legislativ privind achizițiile în domeniul apărării în lumina instrumentelor SAFE, EDIP, EDF și a reformei Directivei 2009/81/CE.

În **concluzia** tezei de abilitare am subliniat că evoluțiile tehnologice și geopolitice radicale din ultima perioadă pun dreptul administrativ în fața întrebării esențiale dacă aceste evoluții mai pot fi abordate cu instrumentarul conceptelor și teoriilor clasice sau e nevoie de adaptarea celor vechi/adoptarea unora noi. Răspunsul va fi dat în urma cercetărilor viitoare, în acord cu proiecția că dreptul administrativ trebuie să continue să îndeplinească funcțiile lui primordiale – oferirea de servicii publice și garanția împotriva arbitrarului.